

Motion om att införa en handlingsplan för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn

Motion av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att gråzonsbarn, det vill säga elever som inte uppfyller kriterier för anpassad skola men som har svårt att nå målen för grundskola och gymnasieskola på grund av sin kognitiva förmåga, kan få omfattande stöd och anpassningar i grundskolan, vilket gör att vissa precis klarar sig vidare till gymnasiet. Motionären framför vidare att det väl i gymnasieskolan ofta saknas motsvarande stöd, och många elever har svårt att klara de krav som ställs. Detta resulterar i att de riskerar att hamna utanför utbildningssystemet redan efter grundskolan eller i värsta fall hoppa av gymnasiet utan fullföljda studier.

Motionären föreslår därför att staden inför en handlingsplan för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret instämmer i att det finns barn och unga som behöver stödjas i sin skolgång och i övergången till gymnasieskolan. Stadsledningskontoret anser att staden har ett strukturerat arbete för elever i behov av särskilt stöd, vilket kontinuerligt utvecklas. En särskild handlingsplan för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn bedöms därför inte vara motiverad.

Utbildningsnämnden instämmer i att det finns barn och unga som behöver stödjas i sin skolgång och i övergången till gymnasieskolan. Etablerade rutiner vid skolövergångar skapar trygghet och möjliggör förebyggande insatser för att

säkerställa en bra lärmiljö i den mottagande skolan. Inom gymnasieskolan finns specialpedagogiska verksamheter där undervisningen och lärmiljön anpassas efter elevernas individuella behov, inklusive anpassning av gruppstorlek och arbetssätt. Nämnden anser att det finns ett strukturerat arbete för elever i behov av särskilt stöd och förvaltningen fortsätter att kontinuerligt utveckla verksamheten.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Under denna mandatperioden har den rödgröna majoriteten gjort omfattande insatser för att stärka det särskilda stödet till stadens elever för att alla oavsett förutsättningar ska ges möjlighet att klara skolan.

Dels har vi genomfört en kraftfull utbyggnad av särskilda undervisningsgrupper där elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen kan få mer lärarstöd i ett mindre sammanhang, dels har vi ökat antalet platser inom gymnasieskolans specialpedagogiska verksamhet där elever med särskilda behov kan få stöd av personal med specialpedagogisk kompetens i mindre grupper. Därutöver finns redan idag tydliga rutiner för skolövergångar för att säkerställa att elever får det stöd som de behöver när de börjar gymnasiet.

Vi behöver fortsätta utveckla stödet till elever som riskerar att inte nå målen i skolan. Att ta fram en stor mängd nya handlingsplaner, rutiner, program eller utredningar som Liberalerna förespråkar riskerar dock att missa målet. Stockholms elever behöver tidiga och kraftfulla stödinsatser, inte fler pappersprodukter som leder till en ökad skolbyråkrati och mer administration för lärare. Istället ska vi fortsätta utveckla det särskilda stödet till våra elever så att alla elever, oavsett förutsättningar, ska kunna klara skolan.

Bilaga

Motion om att införa en handlingsplan för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn, dnr KS 2025/655-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra.

Föredragande borgarråd anför att det redan idag existerar tydliga rutiner för skolövergångar för att säkerställa att elever får det stöd som de behöver när de börjar gymnasiet. Problemet är dock att dessa enligt många skolor Liberalerna besökt, inte

har varit tillräckliga när det gäller att komma tillrätta med behoven hos målgruppen. Det går inte heller bra för gråzonsbarnen när de når gymnasiet.

Det handlar om elever som ligger på gränsen till att kvalificera sig för anpassad grundskola men likväl inte formellt passar där. Skolsystemet möter idag inte upp deras särskilda behov så att de får möjligheter att känna framgång i skolan och får färdigheter som är användbara på arbetsmarknaden. Vi vidhåller därför vikten av att införa ett handlingsprogram för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 april 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att gråzonsbarn, det vill säga elever som inte uppfyller kriterier för anpassad skola men som har svårt att nå målen för grundskola och gymnasieskola på grund av sin kognitiva förmåga, kan få omfattande stöd och anpassningar i grundskolan, vilket gör att vissa precis klarar sig vidare till gymnasiet. Motionären framför vidare att det väl i gymnasieskolan ofta saknas motsvarande stöd, och många elever har svårt att klara de krav som ställs. Detta resulterar i att de riskerar att hamna utanför utbildningssystemet redan efter grundskolan eller i värsta fall hoppa av gymnasiet utan fullföljda studier.

Motionären föreslår därför att staden inför en handlingsplan för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i att det finns barn och unga som behöver stöd i skolan och vid övergången till gymnasieskola. Bra rutiner vid övergångar bidrar till elevernas trygghet och möjliggör ett förebyggande arbete för att skapa en bra lärmiljö. Detta inkluderar att utbyta erfarenheter och information inför övergångar, vilket staden arbetar strukturerat med. Den avlämnande skolan har rutiner för att föra vidare relevant information till den mottagande skolan.

Till skillnad från grundskolan får gymnasieskolan inte erbjuda särskilda undervisningsgrupper eller enskild undervisning. Inom gymnasieskolan finns andra alternativ som specialpedagogisk verksamhet. Det innebär att undervisningen och lärmiljön planeras och anpassas efter särskilda behov. Även gruppstorleken och arbetssätten anpassas. Personalen har specialpedagogisk erfarenhet och kompetens och vid vissa enheter även inom autismspektrumtillstånd (AST). Staden har även specialklasser för elever som behöver övergå till introduktionsprogram, även om de är behöriga. Dessa elever har särskilda skäl och ett dokumenterat behov och kan övergå till introduktionsprogrammet individuellt, alternativt med särskilt stöd, kallat flexibelt lärande.

Sammantaget anser stadsledningskontoret att staden har ett strukturerat arbete för elever i behov av särskilt stöd, vilket kontinuerligt utvecklas. En särskild handlingsplan för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn bedöms därför inte vara motiverad.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att det finns barn och unga som behöver stöd i skolan och vid övergången till gymnasieskola. Alla elever har rätt till vägledning och stimulans för att utvecklas så mycket som möjligt. Vissa elever har också rätt till extra anpassningar och särskilt stöd.

Bra rutiner vid övergångar bidrar till elevernas trygghet och möjliggör ett förebyggande arbete för att skapa en bra lärmiljö. Detta inkluderar att utbyta erfarenheter och information inför övergångar, vilket förvaltningen arbetar strukturerat med. Den avlämnande skolan har rutiner för att föra vidare relevant information till den mottagande skolan.

Till skillnad från grundskolan får gymnasieskolan inte erbjuda särskilda undervisningsgrupper eller enskild undervisning. Inom gymnasieskolan finns andra alternativ som specialpedagogisk verksamhet. Det innebär att undervisningen och lärmiljön planeras och anpassas efter särskilda behov. Även gruppstorleken och arbetssätten anpassas. Personalen har specialpedagogisk erfarenhet och kompetens och vid vissa enheter även inom autismspektrumtillstånd (AST).

Staden har också specialklasser för elever som behöver övergå till introduktionsprogram, även om de är behöriga. Dessa elever har särskilda skäl och ett dokumenterat behov och kan övergå till introduktionsprogrammet individuellt alternativt med särskilt stöd, kallat flexibelt lärande.

Förvaltningen anser att det finns ett strukturerat arbete för elever i behov av särskilt stöd och förvaltningen fortsätter att kontinuerligt utveckla verksamheten.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att tillstyrka motionen.
3. Att därutöver anföra följande:

I sitt tjänsteutlåtande hänvisar förvaltningen till en rad insatser som idag genomförs i skolorna. Problemet är dock att dessa enligt många skolor Liberalerna besökt, inte har varit tillräckliga när det gäller att komma tillrätta med behoven hos målgruppen. Det går inte heller bra för gråzonsbarnen när de når gymnasiet. Det handlar om elever som ligger på gränsen till att kvalificera sig för anpassad grundskola men likväl inte formellt passar där. Skolsystemet möter idag inte upp deras särskilda behov så att de får möjligheter att känna framgång i skolan och får färdigheter som är användbara på arbetsmarknaden. Vi vidhåller därför vikten av att införa ett handlingsprogram för att lyfta och stärka arbetet med gråzonsbarn.